

[6, с.30-31; 7, с.15-28]. Вагому роль у становленні транспортного законодавства України відігравали процеси упорядкування, систематизації нормативно-правових актів, які поділено на п'ять історичних етапів.

Література

1. Спирин И.В. Транспортное право: [учеб. пособие]/И.В. Спирин.– М.: Транспорт, 2001.– С. 17.
2. Левковець П.Р. Міжнародні перевезення і транспортне право: навч. посібник/[П.Р.Левковець, В.С. Маруніч, О.С. Ігнатенко та ін.]– К.: УТУ, 2001.– 283 с.
3. Левковець П.Р. Міжнародні перевезення і транспортне право: навч. посібник.– 3-е видання, виправлене та доповнене/П.Р. Левковець, В.С. Маруніч.– К.: Арістей, 2005.– 292 с.
4. Копиленко О.Л. Держава і право України 1917–1920: навч. посібник / О. Л. Копиленко, М.Л. Копиленко.– К.: Либідь, 1997.– 208 с.
5. Егизаров В.А. Транспортное право: учебное пособие / Егизаров В. А.– М.: Институт законодательства и сравнительного правоведения при Правительстве Российской Федерации, 2002.– 528 с.
6. Анцелович Г.А. Международное морское торговое право: учеб. пособие / Анцелович Г. А.– К.: Издательский дом "Слово", 2003.– С. 64-65.
7. Довженко Є.В. Загальнотеоретичні проблеми систематизації транспортного законодавства: дис. кандидата юридичних наук: 12.00.01/ Довженко Євгенія Володимирівна.– К., 2011.– 235с.

УДК 346.54(043.2)

Зуєва В.О.,
к.п.н., доцент,
Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна

ПРАВОВА ПРИРОДА ПОНЯТТЯ "ТРАНСПОРТНИЙ КОРИДОР", ЙОГО ЕЛЕМЕНТИ ТА ВИДИ

Незважаючи на той факт, що в Україні фактично розпочалася розбудова інфраструктури міжнародних транспортних коридорів, у національному законодавстві фактично відсутнє визначення поняття "транспортний коридор", яке останнім часом воно все частіше вживається не лише у офіційних друкованих засобах масової інформації, а й у деяких нормативних актах (наприклад, Постанові КМУ від 16.12.1996 р. "Про першочергові заходи щодо створення національної

мережі міжнародних транспортних коридорів" та ін.). Тому постає актуальна проблема вивчення правової природи поняття "транспортний коридор", а також його місця в системі права.

Термін "landbridge" – "міжконтинентальні сухопутні мости", або "міжнародні транспортні коридори", – виник в Америці ще у 60-ті роки ХХ ст., коли почався бурхливий розвиток торгівлі між основними континентами світу. У науковій літературі та засобах масової інформації зустрічаються такі визначення транспортних коридорів: "міжнародні транспортні коридори – це сукупність магістральних транспортних комунікацій, що забезпечують перевезення вантажів і пасажирів у міжнародному сполученні і транзиті у напрямках їх найбільшої концентрації" [1, с. 198]. Або таке: "транспортний коридор – це магістраль, яка представлена транспортними лініями різних видів транспорту, що проходять паралельно, орієнтовані в одному напрямку і можуть простягатись у смузі шириною в сотні кілометрів" [2, с. 33]. Як варіант визначення цього поняття запропоноване робочою групою Європейської комісії з проблем розвитку транспортних коридорів. Транспортний коридор – це наявність автомобільного, залізничного, водного та змішаних видів транспорту, які здійснюють свою діяльність у безпосередній близькості один від одного або віддалених на багато кілометрів, але орієнтованих в одному загальному напрямку.

Визначення поняття "транспортний коридор" або "коридор" можна знайти також на деяких "транспортних" сайтах: "транспортним коридором є територія, що знаходиться у зоні впливу по обидві сторони від магістральних автомобільних доріг і залізничних доріг I і II категорій". "Термін "коридор" означає сукупність усіх видів транспорту, що узгоджено функціонують у певному напрямку та беруть участь у перевезенні конкретного вантажу".

Якщо розглядати детальніше, наприклад, класифікацію автомобільних доріг відповідно до Закону України "Про автомобільні дороги" (ст. 8), то до міжнародних автомобільних доріг відносяться дороги, що суміщаються з міжнародними транспортними коридорами та/або входять до Європейської мережі А до національних автомобільних доріг належать автомобільні дороги, що суміщені з національними транспортними коридорами і не належать до міжнародних автомобільних доріг, та автомобільні дороги, що з'єднують столицю України – місто Київ, адміністративний центр Автономної Республіки Крим, адміністративні центри областей, місто Севастополь між собою, великі промислові і культурні центри з міжнародними автомобільними дорогами [3]. Таким чином, законодавець розрізняє міжнародні транспортні коридори

та національні транспортні коридори. При цьому національний транспортний коридор може бути частиною міжнародного транспортного коридору.

Тобто, науковці оперують двома поняттями – транспортний коридор та міжнародний транспортний коридор, законодавець використовує поняття національний транспортний коридор. Визначаючи співвідношення цих понять, Міщенко А.В. зауважує, що категорія "транспортний коридор" – є найбільш широкою та загальною, а категорії "міжнародний" та "національний транспортний коридор" є лише його видами [4, с. 299].

Виходячи з вищенаведених визначень, можна зробити певні висновки щодо ознак транспортного коридору: по-перше, він характеризується певною територіальною визначеністю – тобто це не просто будь-яка територія, ця територія повинна мати внутрішню інфраструктуру, що забезпечує діяльність перевізників та умови збереження і транспортування вантажів. По-друге – це переміщення як пасажирів, так і вантажів, але також він має важливе значення і для спрощення процедури перевезення пасажирів територією інших держав. По-третє – транспортний коридор передбачає наявність певних маршрутів або напрямків переміщення, це переміщення на відміну від "звичайних" маршрутів відрізняється високою швидкістю, надійністю, передбачає безперешкодний перетин митниць різних країн [4, с. 300]. По-четверте – перевезення у рамках транспортного коридору відбувається за допомогою різних видів транспорту (автомобільного, залізничного, водного і т.д.), а також за допомогою змішаних перевезень. По-п'яте – транспортний коридор уособлює певну сукупність не лише різних видів транспорту, але й певну організовану транспортну інфраструктуру.

Отже, під територією транспортного коридору слід розуміти територію, яка відведена як для безпосереднього проїзду транспорту, так і для розміщення транспортної інфраструктури. Оскільки головною метою створення транспортного коридору є вільний (безперешкодний) рух товарів, то доставка вантажів здійснюється найбільш короткими та найоптимальнішими шляхами з використанням різних видів транспорту.

Література

1. Дикань В.В. Залучення інвестицій у розвиток міжнародних транспортних коридорів // Вісник економіки транспорту і промисловості: Зб. наук. праць. Вип.5-6.– Харків: УкрДАЗТ, 2004.– С.196-199.
2. Бакаєв О.О., Пирожков С.І., Ревенко В.Л. Міжнародні транспортні коридори – особливий пріоритет України на ляху інтеграції у

світову економічну систему. // Стратегічна панорама. -2011.– № 1-2.– С. 29-36.

3. Закон України "Про автомобільні дороги" [Електронний ресурс].– Режим доступу:

http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=954_013

4. Міщенко А. В. Етапи становлення міжнародних транспортних коридорів / А. В. Міщенко // Сучасні проблеми юридичної науки: Тези доп. та наук. повідомл. всеукр. наук.-практ. конф. молодих учених та здобувачів.– Х., 2008.– С. 297–300.

УДК 346.54(043.2)

Зусва В.О.,
к.п.н., доцент,
Вороний Р.В.,
магістрант,

Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна

ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ СПІВВІДНОШЕННЯ КАТЕГОРІЙ "МІЖНАРОДНИЙ ТРАНСПОРТНИЙ КОРИДОР" ТА "ТРАНЗИТНІ ПЕРЕВЕЗЕННЯ"

Сприятливе географічне розташування України у центрі євразійських транспортних систем зумовлює її становлення і розвиток як потужної європейської транзитної держави. Слід зазначити, що важливу роль у соціально-економічному розвитку України відіграє використання можливостей її транзитного потенціалу. Створення передумов для такого розвитку можливе, на нашу думку, завдяки розбудові міжнародних транспортних коридорів, яка вже фактично розпочалася в сучасній Україні. Саме тому, для кращого розуміння зазначених процесів та їх подальшого розвитку у правовому полі, слід звернути увагу на теоретичні аспекти співвідношення таких складних категорій як "міжнародний транспортний коридор" та "транзитні перевезення".

Міжнародний транспортний коридор (МТК) є комплексом наземних та водних транспортних магістралей з відповідною інженерно-будівельною інфраструктурою на визначеному напрямку, що включає допоміжні споруди, під'їзні шляхи, прикордонні переходи, сервісні пункти, вантажні та пасажирські термінали, устаткування для управління рухом та система організаційно-технічних заходів у відповідності до законодавчих і нормативних актів, які забезпечують перевезення вантажів та пасажирів на рівні вимог Європейського Співтовариства [1]. У науковій